

Koronavirüs krizinde söz galerilerde: 'Sanatçıların desteklenmesi şart'

Karantina günlerinde sanat soruşturmamız sürüyor.
Bugün söz sırası sanat galerinde.

Emrah Kolukisa

02 Nisan 2020 Perşembe, 09:56

Koronavirüs salgınının olumsuz etkilediği bir başka alan da sanat galerileri. Büyük kurumların koleksiyonlarını çevrimiçi ziyarete açtıkları şu günlerde özel galerilerin nasıl bir yol izlediklerini merak ettik ve Bozlu Art Project'ten Oğuz Erten ve Martch Art Project'ten Bahar Kizgut'a sorduk.

Bozlu Art Project'in yöneticisi Oğuz Erten önümüzdeki dönemde yapılması planlanan sergileri durdurduklarını açıklarken, bir süredir bekleyen kitap işlerine konsantre olduklarını söylüyor.

COVID-19 salgını ve ardından gelen karantina süreci sizin gibi özel galerileri nasıl etkiledi?

Salgının Türkiye'de görülmesinden bir iki gün sonra biz sıkıntılı bir sürecin içine gireceğimizi hissetmeye başladık. Özel galerilerin yadsınamaz ekonomik bir boyutu olduğu gibi asıl varlık sebebi, toplumla sanatı buluşturmasıdır. Şu an bu ana hat kesilmiş durumda! Bu durum galerileri etkilediği gibi sanat izleyicisini de derinden etkileyecek gibi gözüküyor. Yani her iki

taraftan da götürecekleri olacak.

Önümüzdeki dönem için nasıl bir planlama düşünüyorsunuz?

Salgın dolayısıyla uzun zaman önce sanatçılarla yapmış olduğumuz sergi planlamalarımızı önümüzdeki üç aylık süre için durdurduk. Bu sergiler, yapmayı heyecanla beklediğimiz sergilerdi. Umuyoruz en kısa zamanda bu sergileri düzenleyebileceğimiz süreçlere geri döneriz. Biz bu süreçte neredeyse tüm sanat kurumlarının yaptığı gibi online içeriklere ağırlık verdik. Ancak Bozlu Art Project içinde 13 bin kitabı aşan kütüphanemiz ve onun uzun zamandır vakit ayıramadığımız çalışmaları, yayın evimizden çıkmayı bekleyen ve yoğunluktan yavaş ilerleyen kitaplar projeleri, Bozlu Arşiv için ayıramadığımızı düşündüğümüz çalışmalar için boşluk bulmuş olduk. Online içeriklerle saymış olduğum bu alanlardaki çalışmalarımıza kurumumuz içinde ağırlık verdik.

Yaşadığınız önemli bir ekonomik kayıp olduğu açık. Bu kayıpları nasıl telafi edeceksiniz? devletin bir yardımı, desteği olmalı mı?

Aslında bizim alanımız ekonomik açıdan son iki yıldır -kriz dolayısıyla- kan kaybediyordu. Türkiye'de ve diğer ülkelerde böyle durumlarda her zaman devletten bir beklenti olur, olmalı da ama asıl iş bizde bitiyor bence. Böyle bir zamanda var olmak için eskisinden daha çok çalışıp, daha iyi projeler ortaya koyup, yeni bir yol bulmak bize düşüyor. El birliği ile toplumun tüm kesimleri bu şekilde bir bakış açısı oluşturursa bu süreci de ekonomik krizi de çabuk atlattırız kanaatindeyim. Söylediklerim biliyorum kolay değil ama önümüzdeki seçenekler bize başka bir yolumuz olmadığını gösteriyor. Ben galerilerden önce sanatçıların çok daha hızlı bir şekilde desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Her türlü zor koşula katlanıp, sanat üretme azmini gösteren sanatçılar için zaten zor geçen yıllar, bu salgın ile dayanılmaz bir seviyeye geldi. Küçük destekler bile sanat yapabilmek için tüm bu zorluklara katlanan arkadaşlarımıza yanlarında var olan birileri olduğunu hissettirecektir.

Dünyadaki örnekler neler bu konuda? Orada belli bir destek yapılıyor mu galeriler, sanatçılara?

Çok kısa bir zaman önce Almanya'nın sanatçılarına ve sanat kurumlarına bir destek açıklaması olduğunu duyduk ama sözü geçen rakamlar bunun gerçek olamayacak kadar iyi olduğunu gösteriyor. Bulduğumuz konumu o yüzden başka ülkelerle kıyaslamamız gerektiğine inanıp kolları bir an önce sıvamalıyız.

Bahar Kizgut (Martch Art Project)

İki yıllık bir sanat galerisi olan Martch Art Project'in yöneticisi Bahar Kizgut ise önlerindeki belirsizliğin Eylül ayında sona ereceğini düşünüyor ve o da Erten gibi öncelikle sanatçıların desteklenmesi gerektiğini söylüyor.

COVID-19 salgını ve ardından gelen karantina süreci sizin gibi bağımsız galerileri nasıl etkiledi?

Bu salgının hem galerileri, hem galeri çalışanlarını hem de sanatçıları çok zor durumda bırakacağı aşikar. Martch Art Project olarak salgın başladığında "Kırılğan Yüzey - Akışkan Kütle" sergimizi yeni açmıştık. Ancak galeri çalışanlarının ve ziyaretçilerin sağlığı açısından galeriyi geçici olarak kapattık. Daha sonra diğer galeriler de bizi takip ettiler. Bu süreçte galerilerin dijital varlığının ne kadar önemli olduğunu gördük. Biz de bunu güçlendirmek için çalışmalar yapıyoruz. Martch Art Project iki yıllık bir galeri ve ilk gerçekleştireceği yurt dışı

fuari olan Art Dubai'nin iptal olduğunu öğrendik. Yapacağımız ikinci fuar olan Volta Basel ise Haziran ayından Eylül ayına ertelendi. Bu hepimiz için zor bir süreç olsa da Eylül 2020 ile başlayacak sanat sezonundan çok ümitliyiz. Bu süreç içerisinde sanatçılarımızla sürekli diyalog halindeyiz. Yeni fuarlara başvuruyoruz. Galerinin geçici olarak kapalı olması bizim çalışma tempomuzu etkilemedi, aynı şekilde çalışmaya devam ediyoruz.

YARATICI PROJELER ÇIKACAKTIR

Yakın gelecekte nasıl bir manzara bekliyor bizi?

Önümüzdeki dönem şu an için biraz belirsiz görünüyor. Bir çok kişinin öngördüğü gibi Eylül ayında her şeyin yoluna gireceğini düşünüyorum. Bu sezon yapacağımız iki sergiyi gelecek sezona erteledik. Programımızda çok büyük bir aksama olmadı. Herkes şu anda beklemede olduğu için biriken potansiyelden, çok yaratıcı projeler çıkacağını düşünüyorum. Sanat bağlamında bakarsak ben bu krizin yeni akımlar ve sanatçılar da çıkaracağına inanıyorum. Sanat tarihi böyle örneklerle dolu. Munch 'Çılgılık' adlı eserini İspanyol gribi etkisiyle yapmış. 2'. Dünya savaşı sonrası, sığınak günlerinin etkisiyle, Francis Bacon, Georg Baselitz gibi sanatçılar kendi tarzlarını yaratmışlar.

Ekonomik anlamda devletten bir destek bekliyor musunuz?

Ben burada kaybedenin galerilerden çok galeri çalışanları ve sanatçılar olduğunu düşünüyorum. Bu süreç boyunca galeri ve müzelerin hiç kimseyi işten çıkarmaması gerekiyor. Bütün önemli Avrupa ekonomileri bu dönemde sanat piyasalarını desteklemek için adımlar atıyorlar. Almanya'nın sanat piyasasını desteklemek için 36 milyar dolar ayırdığını biliyoruz. Bugün Avusturya'nın da önemli bir miktar ayırdığını duyduk. Tabii ki bu dönemde yapılacak devlet desteği çok önemli. Özellikle çalışanların işsiz kalmaması ve sanatçıların üretebilmesi açısından. Aksi takdirde zor koşullarda üretim yapan sanatçılar üretemez hale gelecekler.